

"EDINOST"

Izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

"Edinost" stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; " 4.50
za četrt leta 1.50; " 2.25
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.
Na naročbe brez priložene naročilnice se upravnistvo ne ozira.

EDINOST

Oglaš in oznanila se račune po 8 nov. vsakega v petiti; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se račune po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravnistvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

14. edinost je m. d.

Gospodarstvo na magistratu.

O tem predmetu smo že večkrat pisali, nikdar pa nismo mogli z mirno vestjo pohvaliti ali vsaj opravičevati ekonomskih ukrepov v mestnej zbornici. Da je gospodarstvo v mestnej kolibi podobno onemu turških paš, to pač vedo naši čitatelji. Bog je pred vsem sam sebi brado ustvaril, potem je še drugim podaril. Enako učinjajo tudi rudeči očetje v mestnej kolibi. Ante omnia skrbé za lastni trebuh. To se posameznim tudi pozna; remuneracij, poplačil, nagrad za zasluge ad personam itd. teh ne manjka; a v računu kar mrgoli izvenrednih in nepričakovanih stroškov. Da se le kdo zaslužnega skaže za laško stvar, ako je pri volitvah temu ali onemu starešini pomagal do trona, ako je pridno podpisoval škode, ako ve agitovati za irendentarske namene, ako pridno hodi na galerijo ter glasno ploska, ropoče, sika in krči: „bravo“ in „abasso“; ako je v kakoj, čeprav daljnjej „žlahti“ z enim ali drugim mestnim očetom, in ako se nahaja v potrebi; — temu služba ne odteče: vsotvarijo ti radodarni mestni očetje enaka mesta, da pomagajo svojim benjaminom! Ako nam ne verujete, potipajte le okoličanske renegate, kapoville, dacarske stražnike, gozdarske varuhe, špijone itd.; prašajte jih, kake so jim zasluge in sposobnosti za posedane mesta, in rečejo vam: Mi moramo držati z mestom, z „majestratom“, če hočemo kaj imeti! Ni čuda, da ima mestni magistrat povsod nastavljenih braniteljev, koji zagovarjajo njega očitno potujčevajoča dejanja in trošenje občinskega denarja. Mestna hiša je že prepolna uradnikov, kateri drugega ne počenjajo, nego dragi čas prodajajo in pušijo cigaretko, za to pa dobivajo mastne plače. Ali ne samo na magistratu, ampak tudi v drugih uradih od magistrata odvisnih uradnikov in slug kar mrgoli ter se po potrebi prosilcev — benjaminov ustanovljajo še nova mesta. V zastavljalnici, bolnici, plinarnici,

največ pa pri vžitinskem uradu, je uradnikov in polu-uradnikov za polovico preveč. Ni čuda, če se dohodki zmirom manjšajo in stroški naraščajo, v čigar pokritje treba novih doklad, pristojbin in dolgov. Zadnji hitrim korakom napredujejo in, rebus sic stantibus, bati se je, da bode tudi mesto Trst pod vladno rudečo samopašne gospode zagazilo liki Rim v kritični položaj. Zanj je mesto je v dolgovi in zajemih tako napredovalo, da je sedaj že nemogoče v njem bivati ter bomo kmalu dočakali njega finančni polom. Uprav te dni brzojavljali so iz Rima, da je mestni župan dlje časa konferiral z ministrom Crispijem glede žalostnega gmotnega stanja v Rimu in glede ukrenb, da se prepreči predstojča kriza. Minister mu ni vedel česa odvrniti in župan je sklical na to mestne odbornike k sebi, da se svoje česti odpovejo. Pričakovati je nenadnega poloma.

Pa Trst? Tudi pri nas občinski dolg vidno narašča; ob vsakej priliki trkajo mestni očetje na vrata Židov. Vrh tega pa živimo v jako kočljivej dobi ter smo še negotovi, kako izpadejo pogajanja z vladno glede na odškodovanje Trsta za pravico, koja teče proti njegovemu koncu. Sredi prihodnjega leta odvzame se Trstu svobodna luka; življenje tu bode podraželo, uvede se vrhu tega občni užitninski davek itd. Soditi iz priprav in dosedanjega trgovinskega stanja mesta, prestopimo bodoče leto v do cela novo dobo, v kojoj si bode mesto Trst pred vsem moralo s a m o pomagati. Treba bode oživiti industrijo in obrt, zgraditi fabrike, skrbeti za povzdigo izdelovanja domačih izdelkov. — Kako pa skrbé za to mestni očetje, v to poklicani? Besede in besede. Prava korist Trsta jim je zadnja skrb; niti ne mislijo na prihodnost, pač pa se pridno zabavljajo s sedanjostjo. Za občno blaginjo nima ni sreča ni razuma, ampak dragi čas trosé v dolgih razpravah, kako se bode prenesel Reverjev pepel v Trst, dovolé znatno svoto za zidanje monumenta Danteja in sedaj

zmenili so se in določili potreben denar za zidanje spomenika Piranežu — Tartariju (Tertié-u). Nek star pregovor trdi: quem Deus perdere vult, dementat, kar bi se po našem reklo: Bog norce pokončuje, radi česar večkrat vsklikamo v navadnem življenju ter želimo norcem pamet! Postopanje tržaških starešin in njihov gospodarstvo sedaj, ob tako važnem času, studiti se mora vsakemu. Magistrat tržaški ima tu prvo in zadnjo besedo. Kar magistrat učini, to je sveto tudi vladi, ki pušča da se v javnej zbornici uganjajo vsakovrstne burke, snujejo demonstracijske slavnosti, psuje druga želena narodnost, zaničuje in blati duhovščina in sv. cerkev ter dovoljuje velike svote občinskega denarja v dvojbene, malovredne namene. Mestni magistrat je za laško stranko predobro organizovan; največjo zaslonbo ima v svojih neposredno podložnih uradnikih in poslih samih; vse osobje izbral si je ponajveč izmed nižjih ljudskih slojev, da je tem lažje prepriča ter uporabi v svoje pretirane in sebične namere. Zadosti je migljaj v magistratnih glasilih „Indipendente“ in „Piccolo“ in vsa ta služuća sodrga pripravljena je za boj; omenjena lista najbolj slepita ubogo ljudstvo ter zakrivata pod krinko narodnosti najérnejše namere in sebične sklepe mestnih očetov. Tako se gospodari v mestnej hiši v Trstu: terorizmom in slepenjem.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Delegacije se bodo sešle dne 4. junija v Budimpešti.

„Češki klub“ je bil sklenil, da ponudi Mladočehom jeden sedež v delegacijah, toda stavil je pogoj, da ti poslednji prijavijo imena dotičnikov in zahteval, da bi se zastopnik Mladočehov ne postavljaj v nasprotje drugim češkim poslancem.

Načelnik kluba Mladočehov je pa pismeno odgovoril dr. Riegerju, da ne morejo vzprojeti teh pogojev, ker bi taka obljuba Mladočehu silila, da glasujejo proti svojemu lastnemu prepričanju. Mladočehi torej v delegacijah ne bodo zastopani.

Zadeva Gališke zemljišne odveze vleče se kakor morska kača: danes slišimo, da pride še v tem zasedanju na vrsto, drugi dan zopet, dan. No, najnovejše vesti nam zatrjujejo, da pride na vrsto neposredno po budgetnej debati. Večina jej je neki zagotovljena.

V seji državnega zbora dne 8. maja nadaljevala se je debata o proračunu trgovinskega ministerstva. V tej seji priporočal je dr. Ferjančič svojih volilcev prošnjo za zgradbo železnice iz Loke v Divače. Pri tej priliki omenjal je tudi voznih tarifov južne železnice. Vlada je predložila načrt zakona, ki obsega določilo, da so od trne uši poškodovani in vsled vladnega ukaza ali prostovoljno uničeni, potem pa vnovič zasejani vinogradi za deset let davka oproščeni, čez 10 let se jim pa naloži davek po njih ocenitvi kot vinogradi. Dne 9. maja zavržili so debato o proračunu trgovinskega ministerstva. Zatem prešli so v obravnavo proračuna ministerstva za poljedelstvo. Pameten človek bi mislil, da pri tej stvari politična debata ni mogoča, kajti bremena in nadloge, ki tiščijo na poljedelca in ki so posledica nastalej gospodarske krizi, občuti istotako nemški, kakor slovenski poljedelec. Če kje političsko strankarstvo ni na svojem mestu, pri pogovoru o gospodarskih stvareh že celo ni. Ali nemška levica in nje general dr. Plener so nas drugače poučili; ta gospod je napal ministra za poljedelstva očitajoč mu, da dela na razvoj krsčansko-socijalnih idej. Minister grof Falkenhayn je pa Plenerju jednostavno odgovoril, da ta gospod ministra govor niti prav razumel ni. Ali vrnimo se k pričetku diskuzije. Poslanec

PODLISTEK.

Na jadranskej obali.

Povest; spisal Slavoljub Dobrávec.

V.

(Dalje).

„Jaz ne vem, kaj bi storila, če bi bila tako visoke rasti in močnega stasa.“

„Joj, joj, Katina, jaz bi znorela, da res, znorela, prav znorela bi“, hiti za njo male postavte gostobesedna deklica, vsa živa in gibljiva kot njeni jeziček.

„Zakaj, zakaj bi znorela, Marijeta?“ vpraša gostih stopinj za njima hiteča tovarišica, ki še ne ve, o čem govori.

„Če bi bila kakor Tkalčeva. Kaj ni česar ne veš? Tista ošabna stvar, ki se je vedno tako ponašala, da je lepa. Onemu Albinu je verjela, zdaj pa ima — sramoto“. Tako jej raztolmači naprej stopajoča visoka Amazonka. Gostobesedna nje tovarišica je pa komaj čakala, da je ta nehala, takoj jej začne teči jezik kot mlinarski poklopec:

„Kaj ne veš? O Bog pomagaj! Tisti Albino, ki gleda za vsako. Tudi za mano je že hodil, a jaz sem mu drugače pove-

dala in še mu bodem, ko ga dobim, da bo vedel, kaj se to pravi. Tkalčeva pa ni drugega želela kot biti gosa. Tako je, kdor visoko leta — zdaj pa ima. Še če bi bil prav pošten mladenič, Lahu ne verjamem nikoli. Lah je koza, danes tako misli, jutri drugače. — Lahko noč, dekleta! Zadnjih besed že nesti več slišali, tako naglo je izginila gostobesednica v nizko hišico domov. Gotovo bi bila še kaj več povedala, da bi jej bilo iti še dalje z njima. Čudili sta se, kako se more dekleta tako daleč spozabiti. Sklep njunega govora je pa bil, da je s tem Marija kaznovana za svojo prevzetnost. Prevzetna pa, uboga deklica ni bila, tudi ponašala se ni s tem, da je lepa, in kdo bode ženski, mladej ženski zameril, če misli o sebi dobro in ne le slabo. Nevoščljivost ima velike oči, da vidi povsod več kot je treba.

Ščasoma se je pa ta glas izpremenil le v opravičeno sovraštvo proti onemu zapeljivcu, onemu sleparju. „Lepega“ Albina neso več videvali stopati okoli Tkalčeve hišice. Ni ga bilo niti tedaj, ko je uboga Marija po cele dni plakala v samotnej sobici, plakala, da bi se Bogu

usmilila; mrzli kamen morale bi njene solze omečiti, a njen zapeljivec ostal je trdosrčen. Kdor je že z raznimi gnjusnimi čini popolnoma v sebi zatrl čut usmiljenja, ostane mu srce trdo in neobčutno tudi o joku uboge, zapeljane in zapuščene reve. . . Njen oče . . . oh, na očeta Marija ne sme niti misliti . . . zjutraj odhajajoč na delo, kolne, zvečer ugledavši nesrečno osramočeno hčer, zopet kolne, da bi se morala zemlja stresti pod njim. Kako kratka je bila pač njegova sreča in kako željno jo je pričakoval! Sreča je kakor pena. Namestu željene sreče dočakal je sramoto; oh, osoda, osoda! Ali je mar to povračilo očetovskih skrbi in nadlog? Tkalci si je pulil lase iz sive glave premetajoč se po noči brez spanca na trdem ležišču. In ta nesramnež, ta slepar neče sedaj o tem ničesar vedeti. O, grdi goljuf, zastarani grešnik.

Deklica je vsa upala, blede, revna, bolj mrlju podobna, kot živemu človeku. Nekdaj krasne modre oči so sedaj brez leska in polne solz; nekdanj cvetoča lica so sedaj medla in uvela; prej tako gibljiva in vitek život leze in sklanja se naprej kot kakej starej ženi. Duša deklčina je

pa užaljena do konca. Svet jo je prevaril, v najlepšem času svojega življenja je bitko zapeljana. Ne upa si izpod strehe, ker si misli, da bi bile oči vsih obrnjene le na njo. Britka, črna toga je obdala dušo njeno. Toga, pravim, kakršna objame človeka, ko se mej srečo in nesrečo pomakne proti režečemu brezdnu pogube. Nobena nada ne obseva več njenega srca, nobena iskrica ne tli več na pogorišču njene dozdevne sreče. Le v daljavi, tam, v mračnej daljavi sveti se še, kakor da zahajajoči mesec obseva medlo-temni dim, ki jedini je še ostanek nekdanje sreče, bliščube in udobnosti — njena srečna, nedolžna leta. Oh, to je stanje mej pogubo in pogubljenjem. . . Tu je pač ni več pomoči; tu ne pomore več nikako posredovanje, nikakršno sredstvo. Ali se vrzi v strašno brezno ali pa čakaj tukaj, da ponočne pošasti in kruti vranovi razkopljejo tvoje sklepe, raztržejo kite ter se zatrkla prazna tvoja tobanja sama — v grob.

Ne gane se nesrečnica. Čakati hoče, čakati! Oh čakati brez nade.

(Dalje prihodnjič).

dr. Poklukar opozoril je na elementarne nezgode po Galiciji, Tirolskem, Koroškem in Kranjskem, katere nastajajo in se vedno vešajo, ker se vode neso regulirale. Govornik je sicer pripoznal, da je vlada za Kranjsko nekaj storila, a izraža razne želje glede pogozdovanja Krasa, zaježenja hudournikov in posuševanja Ljubljanskega močvirja. Minister za poljedelstvo odklanja krivdo, kakor da bi vlada bila kriva, da cene pridelkom padajo, kar se je navelo kot uzrok obubožanja kmeta. Kalamiteta poljedelstva razdeljena je po vsej Evropi enakomerno. Vsakdo želi, da se delalcem stanje zboljša. To pa zaslužijo le oni delalci, ki vrše dolžnosti svoje v človeški družbi. In uprav mi v Avstriji smemo biti ponosni, ker smo v tem pogledu že storili marsikoji korak. Delalci ne sestavljajo neke četrti stan, ampak oni so le posebna vrsta ljudij, katera se nahaja v vseh stanovih. Ako se hočejo delalci in delodajalci nadejati boljše bodočnosti, treba je, da o bema dobro gre. Govornik svari pred zabavljenjem proti kapitalistom, kajti one dežele so najubožnejši, kjer ni kapitala. Da pa kapital ne postane zlato tele, treba je za to skrbeti, da se ne bode blatilo vse ono, kar se tiče vere, da se ne bode smešilo Boga in da se ne bode smešilo vero v boljšo bodočnost onkraj groba. Dr. Plener, odgovarjajoč ministru, jo je pa hudo zavozil, trdeč da je (minister) sovražen kapitalu; mož torej ministra niti razumel ni.

Posl. Vitezič opisoval je razmere kmetijske družbe v Istri in priporočal v posebnej resoluciji razdvojitve njeno v slovensko-hrvatski in italijanski oddelek.

Pri koncu debate oglašil se je še nemško-nacionalni posl. Kaiser ter zasolil Plenerju par prav gorkih. Rekel je: Postopanje Plenerja naredilo je namevtis, kakor da se je (Plener) posebno razveselil prilike, da more napasti ministra ter pripraviti sebi ministerski sedež. G. Plener slišal je le zadnji odstavek ministrovega govora in šumelo mu je le nekaj po ušesih, da naj se ne pleše okolo zlatega teleta. Plener je sijajno pokazal, da je povsem udan egoističnej in kapitalističnej meri. S tem je bila završena debata o proračunu poljedelskega ministerstva. Zaprčeli so potem debato o justičnem ministru.

DOPISI.

Iz Kviškega pri Gorici 28. aprila. [Izv. dopis.] V dan 20. aprila naznail nam je tukajšni preč. gosp. župnik, da nas v kratkem zapusti naš dober, prav dober, g. kapelan. Marsikoga je pretresla ta novica, in marsikomu se je prikazala solza žalosti. A tudi to nas je ganilo, ko je izustil: „Tudi jaz Vas bom moral zapustiti dragi farani! Dolgo let sem bil pri Vas, tako, da sem se med Vami postaral in oslabil; to mi provzročuje, da ne morem opravljati dolžnosti svojega stanu“. V resnici pretresujoče besede!

Pri zadnjem sv. maši vzel je bivši g. kapelan Gotard Pavletić slovo od vseh občanarjev. Njegov jedrnat in v resnici iz srca dohajajoči govor šel je vsacemu do srca. Slovo je donelo na uho vsacega, od otroka do starčka, slovo živim in mrtvim. Koga bi ne pretresle take besede! Zato si pa videl marsikoga solziti se; ni bilo skoro srca, kojega bi ne ganilo. Tako nam ostane njegov govor trajno v zvestem spominu, kakor njegova ljubeznjivost.

Oba govora sta hudo vplivala na celo faro. Ljudje so bili nekako obupani. Popoldne prišli so nekateri odličnjaki tukajšne občine, ter so se odločili, da pojdejo do Višjega duhovnega pastirja, do prevzvišenega nadškofa hitro naslednjega dne, ter da prosijo, naj jim dovoli, da ostane preč. gospod župnik v pokoj vedno

pri nas. Gosp. župnik Mihael Korsić službuje pri nas vsepo in požrtvovalno že 39 let, on nas je buditel javnemu in pogumnemu življenju, posebno o hudej koleri, bil nam vedno dober prijatelj in priden delavec v vsacem pomenu besede; sramota bi tedaj bila za nas, ko bi nas zapustil na svoje stare dni. Slava takim občanarjem, ki znajo ceniti starost tako velikodušnega starčka z hvaležnostjo. Te korake zapišimo si v zlate bukve, dokler nam bode ime Mihael Korsić v spominu!

Dne 23. aprila, pa približala se je ločitev g. kapelana. Ob 6. uri zjutraj bila je zadnja njegova maša. Cerkev je bila polna občinstva, tudi šolska mladina ni zamudila v zadnjič počastiti njih bivšega prijatelja, dobrotnika in učitelja. Po končani službi božje, zbralo se je vse občinstvo pred cerkvijo, šolska mladina bila je razvrščena v dveh vrstah, k temu se je pridružil še čitalnični odbor s predsednikom in podpredsednikom; žalostno je vse čakalo v zadnjič, da bi se g. slavljenec poklonili.

Ni še prišel, spremljevan po preč. g. župniku, že se je slišal pretresujoč jok v cerkvi; vse žene so hitele do g. slavljenca, ter mu poljubovale roko. Ko pa pride na prag cerkvenih vrat, se ni mogel nihče več prevladati pred notrajnimi čuti, da bi možko zrl slavljenca v oči. Za ženami so začeli jokati otroci, a ti so ganili še ostale, tako da lahko skoraj rečem: ni ga bilo, da bi ne rosil solz! Kljub temu izvanrednemu ganljivemu prizoru ujunačil se je g. Karol Kumar, c. kr. poštar itd., ter povzdigne krepko, možko, lepodonečo besedo, ki je znana daleč po okolici. Prišel je skoro nekako: „Slavno občinstvo! Približala se je ura ločitve, britkosti, ko si danes vzadnjič gledamo v oči“. Na drobno nočem pojasnjevati govora, le toliko opomnim, da je bil znak vsega priznanja in posebne hvaležnosti in končal je z besedami: „Preč. g. župnik, naš dobrotnik in prijatelj, sprejmite našo zahvalo za vse, kar ste nam dobrega storili, imejte nas še v dobrem spominu in odpustite nam, če smo Vas razžalili!“

Ni peresa, ki bi moglo popisati utis teh besedi na občinstvo!

Vse se je jokalo in ihtelo. Tudi preč. gosp. župnik spregovoril je lepe, priznalne in laskave besede v čast vrlega moža, kateri nas je žalibog zapustil.

Gosp. slavljenec bil je blede kakor zid, tako ga je pretreslo, da ni mogel se zahvaliti, le besede navedem, katere je izrekel. „Oprostite dragi moji, ker mi ni dano izraziti svoja čutila, prehud udarec me je danes zadel!“

Slednjič, ko se je gosp. slavljenec utešil, sledilo mu je občinstvo do razpotja. Prvo je šla šolska mladina z učiteljskim obojem, za tem gosp. slavljenec, spremljevan od gosp. župnika, gosp. grajščaka, gosp. c. kr. poštarja, od nekaterih udov starešinstva, od odbora „Čitalnice“ in od neštevilnega ljudstva. To je bil sprevod, kakoršnega še ni videlo Kviško!

Na razpotji bil je srčen objem in srčni z Bogom, s pretekanjem solza tudi pri takih osobah, katerim ni običajno. Najbolj nas je iznenadila šolska mladina, katera je spremljala gosp. slavljenca, svojega bivšega dobrega učitelja do polovice ceste črez Gradec proti Plavem, kljub ojestremu za-
branjevanju.

Tako se je slovil gospod župnik od nas! Hudo nas je zadelo, in zavidni smo št. Viškej gori. Ali kaj čemo, tako je odločeno. Mlademu gospodu pa želimo hvaležni eobilno sreče in Vam kličemo „Ne pozabite nas!“

Iz Sežane 11. maja. Gospod urednik! Nekaj Vam na uho povem, poslušajte: V Sežani gode se čudne reči, da že nezonsne reči. Ali o teh čudnih in nezonsnih rečeh nečem govoriti, ker z njimi bi še bolj že itak močno razburjene in predobre Sežance vznemirjal; samo opozoriti sem hotel dotične višje kroge na to . . . sicer pa mimo, mimo kočljive podobe sedanjih in bližnje preteklosti dogodkov. . . .

Povedati Vam pa hočem, da nas je zapustil dne 5. t. m. občepriljubljeni in tudi občeljubljeni in spoštovani visokočestiti pater Maks Senica, redovnik frančiškanskega reda, kojega si je občina z velikim trudom pridobila za svojega duhovnega pomočnika. Oče Maks pridobil si je v prekratki dobi svojega bivanja, od 22. januarja t. l. namreč, vsa srca tukajšnih občanov — vse mlado in staro, vbojo in bogato, priprosto in imenitno, vse ga je ljubilo, čestilo in spoštovalo v resnici kot pravega, dobrega, priljudnega, pobožnega, prijaznega svojega dušnega pastirja, da v resnici bil je natančen mož v svoji službi in obnašal se je prav po volji božje. Vsakdo šel ga je rad poslušat, ker je kršanske resnice tako mikalno vedel pripovedovati; ljudje neso šli iz cerkve, ko je pričela pridiga, da: rili so se naprej, ker vsakdo bi bil rad prav dobro slišal njegove mišne govore o božjih resnicah. Ne morete si predstavljati, gospod urednik, kako je bil č. g. pater Maks pri Sežancih in vseh občanah priljubljen. Kdor je bil v Sežanski župni cerkvi v nedeljo 4. t. m., ko je č. g. pater jemal slovo od svojih vernih poslušalcev, videl je na obrazih žalost, neko notranje nemirnost dobrih Sežancev; koliko očes je solzilo, da izgubi tako dobrega dušnega pastirja; a tudi njega, videvskega to ljubezen in vdanost pobožnih in dobrih Sežancev do njega, premagalo je, tudi njemu je solzilo oko. Krasen trenotek človeškega življenja, lepo plačilo možu za njegovo vestno, vestrajno in blagodejno delovanje v šoli kot veroučitelj, v cerkvi kot duhovnik in mašnik, zunaj pa kot vzgleden dušni pastir! Skromnemu možu-redovniku zakličem, da si je svest svojih dolžnosti in svojega stanu. Mož, spoznavši v svoji neumornej delavnosti kot apostoljski misijonar v Švici in v južnej Ameriki človeštva slabosti, pripravljaj in tudi pripravil marsikatero že zgubljeno ovčico zopet na pravo pot in sedaj pa je zgubila ta čreda spet svojega pastirja. Vse ljudstvo pa želi, da bi se kaj kmalu povrnil, in bi ga spet rado videlo v svoji sredi. — Bog sam privedi ga sem in tu naj ostane, da bode enkrat mir, mir. . . .

Čestitati pa imam č. g. župniku Komanu Jožefu, da je tako okreval, da se je pri svoji močno nevarnej in dolgotrajnej bolezni tako zelo okrepil, da zamore vsa duhovna opravila v cerkvi za vso veliko občino in pa kršanski nauk v šoli za toliko otrok sam vestno in natančno opravljati.

Glavni zbor „Slovanske čitalnice“ dne 10. maja 1890.

Predsednik g. Mate Polich otvori zborovanje, pozdravi navzoče društvenike in predstavi redarstvenega svetnika gosp. R. Vidica. Tajnik Ivan Macher prečita potem svoje poročilo, ki tukaj sledi.

Slavni zbor! Ker je minola zopet jednoletna društvena doba, stopa odbor pred Vas, čestiti društveniki, ter Vam polaga račun o svojem delovanju, katero ste itak imeli priliko opazovati in nadzorovati. Zatorej bode moje poročilo kratko in stvarno.

V glavnem zboru 4. maja 1889. izvoljeni novi odbor ustanovil se je v seji 5. maja 1889. tako-le: Gosp. Polich Mate, predsednik; g. Truden Anton, podpredsednik; g. Macher Ivan, tajnik in knjižničar; g. Viličič Hinko, blagajnik in gošpodar; odborniki gg.: Abram Ivan, dr. Glaser Karol, Mankoč Ivan, dr. Rybač Otokar, Vučković Gjuro.

Mej letom se ni vršila v odboru nobena izprememba.

Društveno življenje bilo je živahno; bralna in igralna soba navadno dobro obiskovana. Kakor že par let sem, bila je tudi letos „Slovanska čitalnica“ središče

slovanskega življa v Trstu, katera je zbirala v svojih prostorih vso zavedno narodno inteligenco.

Društvo je priredilo meseca maja 1889. izlet v Škocijansko jamo. Vzlic slabemu vremenu udeležilo se je izleta 45 društvenikov in nekaj Sežanske gospode. Akoravno se zabava vsled neprestanega dežja ni mogla razviti, kakor bi bilo želeli, vendar ostane izlet vsakemu udeležencu gotovo v prijetnem spominu. S pokanjem topičev in z vihrajajočimi zastavami sprejelo se je društvo v Matavunu. Ko smo si ogledali podzemsko čuda Škocijanske jame, razvila se je živahna zabava posle obeda v Gombačevij gostilni. Nakelskemu učitelju g. Albinu Štrekelju izrekla se je za njegov trud pismena zahvala. Da poleg zabave nismo pozabili tudi na svoje najvažnejše društvo dokazuje to, da smo zbrali 20 gl. v korist podružnice sv. Cirila in Metoda.

V letošnji dobi priredilo je društvo 6 zabav in sicer 7. decembra 1889. veselico s plesom; 31. decembra 1889. Silvestrov večer; 11. januarja 1890. tombolo in ples; 25. januarja 1890. veselico s plesom; 8. februarja 1890. veliki ples in 15. februarja 1890. veselico s plesom. Silvestrov večer priredile so naše gospe in gospodične loterijo v korist podružnice sv. Cirila in Metoda, katera je nesla znatno svoto. V isti namen se je nabralo v igralnej sobi okolo gld. 20.

Gospoda slavna! Z veseljem sem lansko leto poročal o društvenih veselicah, katere so odbor spravile nekako v zadrego glede prostorov. Resno se je že preudarjalo, kako jih razširiti. Žal, da ne morem letos istega trditi.

Izmed zabavnih večerov treba je na tem mestu omeniti dva in sicer 11. maja 1889., ko smo imeli v svoji sredi divnega našega pesnika Simona Gregorčiča, potujočega v Črno Goro in 28. aprila 1890., ko so naše društvo pohodili prevzvišeni vladika Barski g. Milinović s svojim tajnikom g. Radičem, pesnik jugoslovanske vzajemnosti Jovan Sundečić, naš slavni rojak Josip Noll in priljubljeni slovenski boritelj Ivan Hribar. Krasni govori, osobito visokih gostov, bratsko občevanje in lepo petje dičilo je ta dva večera.

Odbor je bil redno v tesnej zvezi z vsemi slovenskimi društvi v Trstu, ter je rad odstopal svoje prostore „Ženske podružnici sv. Cirila in Metoda“ za glavni zbor, za božičnico in društvene seje, „Delalskemu podpornemu društvu“ pa za plesne vaje. Vseh narodnih večjih zabav udeležil se je odbor deputacijami ter podpiral sploh vsako narodno gibanje.

Udeležil se je nadalje odbor odkritja spomenika ranjencu Lovru Žvabu v Dutovljah, Vodnikove slavnosti v Ljubljani, Levstikove slavnosti v Laščah, obletnice „Delalskega podpornega društva“ in otvorjenja narodne čitalnice na Reki.

Brzobjavnim potom pa je pozdravil Levstikove čestilce v Laščah, hrvatske rodoljube o priliki otvorjenja Čitalnice na Reki in Čitalnico v Vipavi o priliki praznovanja 25letnice. Župnijskemu uradu v Starem Trgu pri Slovenjem Gradcu izrazil je odbor o priliki smrti Davorina Trstenjaka svoje sožalje isto tako brzobjavno.

Pristopilo je med leto 21 članov, izgubili smo jih 19, največ vsled preselitve iz Trsta. Neizprosna smrt pobrala nam je dva člana in sicer zavednega narodnega moža, učitelja slovenščine gosp. Frana Wratschka c. kr. prof. v pokoji, in častnega našega člana, vrlega slovenskega rodoljuba, starino slovenskih pisateljev g. Davorina Trstenjaka. Hranimo jima hvaležen spomin v svojih arhivih, vzdignimo se v to s svojih sedežev. (Slava!) Vročilo in vložilo se je 43 aktov. Odbor je imel 13 rednih sej.

Naročeni smo bili na 9 slovenskih, 6 hrvatskih, 1 češki, 1 ruski, 3 italijanske in 5 nemških listov. Gospod Mihael Truden je tudi letos podarjal društvu „Politik“.

za kar se mu tem potom toplo zahvaljujemo. Društvenikom je bilo torej na razpolago 26 novin. Vpisani smo tudi kot član Slovenske in Hrvatske Matice.

Poročati Vam imam še na kratko kot društveni knjižničar, da šteje knjižnica 490 knjig. Gospod dr. H. Tuma daroval je 5 knjižic (Jurčičevih romanov), za kar mu je odbor izrekel svojo zahvalo. Na prošnjo g. prof. dr. K. Glaserja in s privoljenjem odbora posojeval sem primerne slovenske in hrvatske knjige dijakom tukajšne c. k. višje gimnazije. Tudi društveniki so si mnogo knjig v čitanje izposodili.

Pevski arhiv šteje 82 zborov in četerospevov. Pomnožil se je s slovenskimi narodnimi pesmi, katere izdaje g. Kuba v Podčrbradeh.

Gospoda! Kakor razvidite iz mojega poročila, nismo nazadnjevali; da, v marsičem obrnilo se je skoraj na bolje. Lahko bi bilo seveda boljše, da so okolnosti druge. Menim pa končavši svoje poročilo, da je pri splošno znanem rodoljubju Tržaških Slovanov skoraj odveč apelovati na Vas, da ostanete tudi v bodoče zvesti in vrli člani najstarejšega našega društva, da delujemo tudi v bodoče vsi skupno in vsak posebej v prosep in razcvitanje naše čitalnice v slogi, edinosti in bratskeji ljubezni.

Živela „Slovanska čitalnica! Živeli društveniki!

(Konec prih.)

Domače vesti.

Vladika Strossmayer odpotoval je v Rim. Na potovanju se je bavil nekoliko časa v Ljubljani in Gorici, od tod se je odpeljal v Bolonjo in potem v Rim.

Himen. Poročil se je dne 10. t. m. v Trstu naš urednik in prijatelj g. Maks Cotic z gospodičino Katarino Duša. Naše prirčne čestitke! Kolega.

Za družbo sv. Cirila in Metoda v Trstu. Namesto šopka gospej Coticovej 7 gl. 4 kr.; o priliki ženitve g. Cotic 4 gl.; neka kazen pri istej priliki 56 kr.

Ustanovitev novega odbora „Slovanske čitalnice“ v Trstu. Truden Anton, predsednik; Mankoč Ivan, podpredsednik; dr. Rybař Otokar, tajnik in knjižničar; Viličič Hinko, blagajnik in gospodar. Odborniki: Abram Iv., Macher Iv., Pollich Mate, dr. Truden M., Vučkovič Gj. Namestniki: dr. Mandić Fr., Furlani Lj., Kavčič Josip.

Članom „Tržaškega Sokola“. Danes zvečer ob 8½ uri je volilni shod v gosp. Maks Lavrenčiča gostilni. — Občni zbor tega društva je v soboto dne 17. t. m. ob 9. uri zvečer v dvorani hotela „Evropa“. — Po občnem zboru je prosta zabava, pri kateri sodelujeta tamburaški zbor in dramski odsek.

Občni zbor pevskega društva „Vele-sila“ v Skednji bode na binkoštno nedeljo, dne 25. t. m. v dvorani za pevske vaje v Skednju.

„Triglav“, akademsko društvo v Gradcu, je nameravalo v kratkem blagosloviti svojo zastavo, vlada je pa prepovedala to slavnost. Zopet jedna ljubeznjivost!

Dragoceno darilo ruskega carja. Izvrstni hrvatski kipar Ivan Rendić, kateri že davno biva v Trstu, je poklonil ruskemu carju Aleksandru o priliki veselega dogodka za rusko carevino in črnogorsko kneževino, nek svoj umotvor, kojega je Nj. Velič. ruski car sprejel. V znak svojega priznanja je podarilo odličnemu kiparju po tukajšnjemu ruskemu konzulu, g. Kolemne, dragocen dar, kateri je v istini dragocen, bodisi da ga je blagoizvolilo podati Nj. Veličanstvo samo, kakor tudi radi njega vrednosti. Darilo to je namreč krasen prestan s tremi bogatimi briljanti najlepših barv, vreden 1600 rubljev (6400 frankov). I mi prirčno čestitamo odličnemu brat-skemu umetniku, čigar slovansko ime že daleč slovi!

„Politiškega pregleda“, tikajočega se v nanjih držav, tudi danes nismo mogli priobčiti radi nedostatkosti prostora. Poročila o državnem zboru in drugo nabrano gradivo zahtevajo obilo prostora.

Gosp. dr. Ferjančiča govor, katerega omenjamo v političnem pregledu, prijavi-li bomo doslovno.

Za VI. župno cerkev v Trstu se je nabralo po zadnjem izkazu 6.247 gl. 25 kr. v denarju in 2.350 v vrednostnih papirjih.

Minola nedelja bila je kakor po navadi v spomladi jako živahna. Ljudstvo je kar vrelo iz mesta na prosto v okolico, kjer so bile gostilne prenapolnjene. Radi slabe letine prejšnjega leta bodo kmalu okoličanske kleti prazne in teklo bo, kakor navadno, istrsko vino. Tombola na dvorišču velike vojašnice je bila tudi dobro obiskovana; tombola je zadela neka deklica. V obče bi želeli, da naša vrla pevska družva — katerih v okolici šteje mnogo — napravijo o priliki kak izlet v gorenjo okolico, kojega bi se brez dvojbe vdeležilo mnogo slovanskega občinstva iz mesta in okolice. Želeti bi bilo to tembolj, ker je jako potrebno, da se mejebojno bolje poznavamo in navdušimo za sveto narodno stvar. Odkar so začela delovati v okolici slovenska pevska družva, ista se narodno čedalje bolj oživlja in krepi. Po nekod so se razmere istinito spremenile, radi česar se gotovo nadajamo boljše prihodnosti, ako bode vrla okoličanska mladina hvalevredno vstrajala v začetem delu ter gojila krasno slovansko petje, pri tem pa se v nemala k narodnej zavednosti. Naj bi tudi ostale vasi v okolici posnemale vrle Prosečane, Rojance, Barkovljane, Skedenjce in Kontoveljce ter si ustanovile čim preje koristna pevska družva. Zavedajoč se slovanske mladine v okolici kličemo: krepko naprej! —

Ljubljana — slovensko središče? Ne navadno lep gmotni uspeh koncerta, kojega sti priredili tržaški podružnici društva sv. Cirila in Metoda v gledišču „Armonia“, kateri koncert je prinesel čistega dohodka preko 507 gold., — razveselil je vsacega primorskega rodoljuba. Tržačani, Primorci sploh in nekateri drugi posamezniki skazali so o tej priliki, da istinito uvažujejo potrebo prekornostnega društva, čigar namen je ustanovljati šolske vrte in šole v bolj izpostavljenih krajih; s svojo požrtvovalnostjo so pokazali, da jim je srčna skrb za narodno šolstvo, od kojega odvisi obstoj in napredek naroda. V obilnem številu so tedaj prihiteli na koncert ter se v istini skazali radodarne, čemur se je zahvaliti toliko za sijajen duševni, alikori tudi gmotni uspeh tega koncerta. Menite pa, da so se vsi Slovenci radovali tega nenavadnega pojava hvalevredne požrtvovalnosti v blagi narodni namen? Minola sta že dva tedna po veselici in več nego teden dni, odkar se je v našem listu objavil uspeh veselice, a v ljubljanskih dnevnikih nismo še brali poročila o tej zadevi, razun kratke vesti o veselici v „Slov. Narodu“ in štirivrstne notice v „Slovencu“, v kojem se omenja (najbrže iz „N. Soče“ in po preteku 2 tednov po veselici) rečeni sijajen gmotni uspeh! Včeraj je vsaj „Sl. Narod“ prijavil račun o koncertu. — Ne sme li ljubljanska inteligenca zvedeti, kaj počenja uboga slovenska raja ob slovanske periferiji? Ljubljanska gospoda se res premalo zmeni za naše žalostne razmere. Niti jedna kavarna v „slovanskej prestolici“ ni naročena na naš list — dokaz da nje obiskalec ni za poizvedanje in proučenje odnošajev ob Adriji. Ako že nočete naših teženj gmotno podpirati, podpirajte je vsaj moralno, sicer Slovenci ob Adriji bodo prisiljeni nezaupno gledati na — svoje središče!

Iz Koroškega piše navdušen slovenski rodoljub v zasebnem listu do urednika našega lista sledeče: Pri nas tu na Koroškem ne poznamo še liberalcev in katoliških rodoljubov — vsa duhovščina je v tesnej zvezi s kmetom in civilno gospodo. Veruješ pa mi lahko, da ste vi v Trstu

stokrat na boljšem od nas. Meni se celo zamerja, da z ženo svojo lastno in z otrokom doma in povsod izkjučno slovenski govorim! Vsa Kranjska nemškutarja in vse lahonske spletke so pohlevna igrača v primeri s Koroškimi razmerami. Le pomisli, 135.000 Slovencev nema niti 1 slovenske šola na celém Koroškem! Naš kmet je ves zbezan. Vsak „preoblečen“ kmet je najzagrizenejši renegat! Schulverein ima tudi svoje šole, podpira učitelje, daje podpore občinam. Zadnji birič in zadnji ponočni čuvaj, vse je kot kitajski zid združeno zoper nas. Pod policijskim nadzorstvom smo skoraj vsi, ki nas ni še vgnala nemška požrešnost. To je gola, gola istina. Žalibog je med nami tudi takozvanih Slovencev — ki so Slovenci le med štirimi stenami, pri kozarcu. V pričo kakega Nemca iz take vrste Slovencev ne zabiš slovenske besede. Pokazal bi ti celo lahko pisma, ko so me domači, izobraženi Slovenci svarili, naj nikar ne bodim k shodom družbe sv. Cirila in Metoda, naj ne govorim na takih zbiorih — naj ne občujem z Einspielerjem, Lendovšekom, dr. Lutmanom in drugimi. No, vse to me ne straši. Prestal sem že mnogo krivic — in če bi me še tukaj prijeli — nič ne de. Teško službo imam in famulijo, a če le morem, sem črez hrib in dol. Z Einspielerjem sem se koj seznanil. Dne 4. maja t. l. bil je dr. Vošnjak pri meni na kosilu — po kosilu sva pa odri-nila na Zilsko Bistrico. 20. aprila sva bila tudi oba na Prošovicah pri shodu, kjer smo se bili tako ogreli, da mi ostane večer v nepozabnem spominu. Kar se tiče pretilnih in sramotilnih pisem g. Einspielerju iz Ljubljane, ti omenjam, da so pisma pisane v zlogu misijonskih pridig v izbornem jeziku — prete pa Einspielerju s peklom, primerjajo ga s njegovim strijcem Andrejem, in da ga strije Andrej na onem svetu zavrže in od sebe pahne! Einspieler je odgovoril v „Miru“ Hoteboru — ta pa se je v Slovincu zagovarjal in Einspielerju predbacival, da je v nekeje tajnej zvezi z Narodovimi framazoni. Že drugi dan potem je imel pretilno pismo — ki se v presledkih ponavlja. Slišal sem, da je mislil neki znani kaplan preseliti se v Celovec, prevzeti tajništvo pri družbi sv. Mohora in uredništvo „Mira“ in vodstvo Koroških Slovencev. O tem se je precej govorilo, toda tako daleč pač ne pride nikoli. In Einspieler se tudi ne bode udal in zbal. In ako se povsem ne motimo: smo na sledu dotičnim piscem! Iz Ljubljane podpirajo narodni napredek na Koroškem razun državnih poslancev: jedina dr. Vošnjak in Ivan Hribar. — (Naslednji odstavek ne priobčimo, ker je pisan — žolčem.) Koliko bi se lahko storilo s knjigami, katere bi se zastoj dajalo koroškimi Slovincem! A vsega tukaj živeči zavedni Slovenci storiti ne morejo — vsak da veliko več, nego premore. Jaz sem izročil dr. Lutmanu večino svojih knjig, da jih razdeli na Zili. To se mora zastoj dajati, da se ljudem odpro oči, katere so z nemškim blatom zamazane! Moj namen je in obljubil sem tako, da bodem pisal v slovenske liste v zmislu današnjega dopisa — morda zbudimo spečo Ljubljano. Pozabavljati je malo treba, brez zabavljenja ne bode šlo. — Odlični cerkveni dostojanstvenik prigovarjal je nekemu odličnemu slovenskemu duhovniku, naj bi Slovenci, kadar in če že hočejo imeti občne zборе ali shode — hodili na Kranjsko in kje na Kranjskem imeli svoje shode — to je: „Podružnica sv. Cirila in Metoda na Bistrici“ naj bi napovedala svoj letni občni zbor — tako, da zbor ne bode na sedeži društva, nego kje v Šiški ali Ribnici na Kranjskem!! da bode mir v deželi Koroški, ker Slovenci — kakor je znano — ne delamo drugega, nego zmirom in povsod le mir kalimo!!? Nekomu je strogo prepovedano, vdeleževati se shodov itd. Nekemu profesorju je strogo prepovedano vsako občenje se Slovenci, tudi on je pod policijskim nadzorstvom! Mene in uradnika

K. imajo tudi že „na žnori“ a dobila nesva še drugega, nego „prijateljske migljaje“, da naj ne občujeva „mit Hetzkaplänen“ in „Volksverhetzern“. — „N. freie Stimmen“ prinesle so pred nadavnem uvodni članek, ki je imel nič več nego 49 psovka na dr. J. Vošnjaka! Kako ta list psuje vsak najmanjši slovenski pojav — to se opisati ne da, bilo bi tudi škoda odgovarjati listu, kateremu na čelu je znani renegat Jessernigg! Pisali bi mi v „Miru“ o tacih zadevah, a „Mir“ je premajhen in tega ne more sprejemati! „Politik“ in „Vaterland“ pa mečeta vsak dopis iz Koroške v koš. Zato nam je treba drugih listov in če je tebi ljubo, pisal bi ti jaz večkrat. Če mi pa kedaj pišeš, ne piši nikedar na dopisnici, ker našemu poštarju ni zaupati. On je sicer Slovenec rodom, a hud naš nasprotnik, dasi ima Slovenko iz Kranjske za ženo. 9., 10. in 11. junija pride zopet der „Generalhetzer Voschnigg aus der Residenzstadt des Königreiches Tomanien“ — kakor pišejo „Freie Stimmen“ — mir kalit na Koroško. Šla bodeva na Dobrač in od tam v Steben na Zili k podružničnemu shodu. Pa bodo zopet zabavljali žledarji in bajoneti se bodo sprehajali po nedolžnej in pohlevnej vasi!

Sveta birma delila se je minolo nedeljo v Barkovljah. Sprejem premilostljivega g. škofa bil je presrčen in ganljiv; pri službi božje peli so pevci društva „Adrija“. Pričakujemo podrobnejših poročil o tej cerkveni slavnosti. — Prihodnjo nedeljo bode sv. birma v Rojanu in nastopne nedelje v glavnih župnih cerkvah v mestu. Tudi Rojan se pripravlja dostojno sprejeti vzvišenega pastirja.

Ministerska naredba. Naučni minister je z odlokom od 6. maja t. l. odločil, da morejo učenci srednjih šol že v prvem semestru biti oproščeni šolnine. Za to pa morajo dotični učenci imeti v prvih dveh mesecih šolskega leta jeden prvih dveh redov v vedenju in pridnosti, v ostalih predmetih pa vsaj noto „zadostno“. Oproščenje bode le začasno; konečna oprostitve je odvisna od uspeha v prvem semestru. Doba za vplačanje šolnine se je podaljšala za tri mesece.

Nenadno je umrla neka 20letna deklica Fr. Schonikle na srčnem bolu. Prišla je zvečer domov od sprehoda in napadla jo je buda bolest, za katero je še v teku iste noči umrla.

Znorela je neka 18letna deklica v Rossetti, ter v norosti poskušala samo sebe umoriti, prerezavši si žile na roki z koščekom stekla. Domačini so jo za časa rešili, ter odvedli v bolnico.

Gospodarske in trgovinske stvari. Nekoliko besed o zavarovanju proti požaru in na življenje.

Spisal A. Čok.

Kako koristne so zavarovalnice dokazalo je že nad tisoče ljudij, pa vender neso pri nas še prav dobro razširjene. Kdo je temu kriv? Smelo trdimo, da nikdo drugi, kakor mi sami — naša trma in lehkomiselnost. Ako pogledamo izkaz zavarovalnic, koliko so v 30 letih izplačale škod proti požaru in na življenje, jasno nam je, koliko uboštva so odstranili ti zavodi!

Veliko je naših ljudi, kateri pozopravljajo denar, skoraj bi rekli, po nepotrebnem; da bi zavarovali svojo posestvo, to jim še na misel ne pride. Mislijo si namreč: Čemu se bomo zavarovali, saj je preveč neumno plačevati leta in leta, ves naš denar dobi zavarovalnica v svoj žep. Tudi če nam zgori hiša, pomagali nam bodo sosedje in sorojaki, da si zopet napravimo stanovanje. A v tem se čestokrat motijo. Ako so prišli pogorelci nabirat milodarov, vsakdo se jih je vsmilil, ker bili so reveži in neso bili sami krivi velike nesreče. Ali deloma bili so krivi sami. Požar jih je pripravil na beraško palico, zato ker neso mislili na nezgodo ter si

neso dali zavarovati svoja posestva, v kojem slučaju vsaka zavarovalnica ceni in plača škodo.

Nekam čudno se nam zdi, da uprav ženske so jako nasprotno zavarovanju. Njih lehkorniselnost je marsikatero družino pripravila na beraško palico. Ne pomislijo ti, koliko veljave ima zavarovalna polica v družini. Prigodilo se je večkrat, ko je prišel zastopnik kake zavarovalnice, da ga je gospodinja tako rekoč izgnala iz hiše. Tudi to se je že večkrat pripetilo: Opoldne nehala je zavarovalna pogodba, mož jo je hotel koj drugi dan ponoviti, pa žena ga je svarila, naj nikar ne ponovi zavarovanja, saj je vplačal že toliko denarja in še nadalje plačevati bilo bi preveč neumno. Lehkorniselni mož poslušal svojo še bolj lehkorniselno ženo, ter ne ponovi zavarovanja. Za nekoliko dni nastane pri bližnjem sosedu požar. Ker je ogenj jako silen, uniči še druga poslopja, mej katerimi tudi zgoraj imenovanega gospodarja.

Nedavno se je prigodilo to-le: Zastopnik neke zavarovalnice pride v vas, kjer je bilo malo ali nič gospodarjev zavarovanih proti požaru. Ta jih nagovarja naj zavarujejo svoja poslopja. Nikdo ga ne posluša, še rečejo mu, da to zavarovanje ni nič, plačuje se leta in leta in ta njih težko prislužen denar dobi zavarovalnica v svojo korist. Omenjeni zastopnik vidi, da ne odpravi ničesa pri teh lehkorniselnih ljudeh, zapusti jih ter gre dalje. Za nekoliko dni izve, da gori v ravno istej vasi. Potem so se pogorelci gotovo kesali, zakaj neso poslušali dober svet onega zavarovalčinega zastopnika. Našteli bi lahko na tisoče takih slučajev, kateri neso izmišljeni, ampak slučajji vsakdanjega življenja.

Enako nasprotujejo ženske tudi zavarovanji na življenje. Kar pa menda izbaja zgolj iz nevednosti in neprevidnosti, kakor tudi iz čuta do varčevanja! Da bi pomislili, kako veljavo ima v družini n. pr. zavarovalna pogodba na slučaj smrti! Mi ne vemo, kedaj nas pokliče Bog k sebi, radi česar moramo skrbeti tudi za prihodnost. Čestokrat je žena razgovorila svojega soproga, da se ni zavaroval za življenje, mož umre in ona ostala je sirota z mnogimi otročiči. — Marsikdo tudi misli: Zakaj bodem zavaroval svoje življenje, denar katerega vplačujem zavarovalnici, stavlil bodem v hranilnico in s tem denarjem napravil si bodem lahko kapital. To je največja trma, proti kateri se morejo vojskovati zavarovalnice skoraj povsod. Res, ako se vloga vsako leto neko svoto denarja v hranilnico, po preteku mnogo let naraste velik kapital, pa treba mnogo let vlagati v hranilnico! Denimo n. pr. da je v kakej družini jako skrben in varčen oče. On se odloči vsako leto od 30. leta naprej staviti v hranilnico 236 gld. 30 kr. Ako ta oče umre po 10 letih, v teh 10 letih naraste bi kapital v hranilnici s 4% obresti na 2837 gld. 7 kr. Pri nekoj zavarovalnici dobila bi njegova družina, ako bi bil on zavarovan na slučaj smrti, ter bi uprav toliko plačeval premije, 10.000 gld., toraj 7162 gld. 93 kr. več! Recimo, ako bi umrl po preteku 20 let, v hranilnici bi naraste kapital na 7036 gld. 60 kr., od zavarovalnice dobila bi družina 10.000 gld., torej 2963 gl. 40 kr. več!

(Konec prih.)

Dunajska bors

13. maja.

Enotni drž. dolg v bankovcih	— gld 89.40
„ „ „ v srebru	— „ 90.05
Zlata renta	— „ 110.25
5% avstrijska renta	— „ 101.60
Dolnice narodne banke	— „ 348.—
Kreditne dolnice	— „ 300.25
London 10 lir sterlin	— „ 118.10
Francoski napoleondori	— „ 9.40
C. kr. cekini	— „ 5.57
Nemške marke	— „ 58.—

Velika gospodarstvena

14 maja do 15 oktobra
10 sati u jutro do 10 na večer

šumarstvena, umjetnička i obrtnička

Ulaznica 40 novč.

U nedeljah i sveteih 30 novč.

Fontane lumineuse
Park i rotunda
večer električno razsvietljeno

Rotunda

Zahvala

Podpisana zahvaljuje se v imenu ženskega oddelka „Delalskega podpornega društva“ bivšej načelnici tega oddelka, gospej Mariji Schmidtovi, na požrtvovalnem delovanju v korist društva.

Trst 13. maja 1890.

Terezija Metlikovič,
načelnica ženskega oddelka
„Del. podp. društva“.

Naznanilo.

Sancin Anton, po domače Drejač, trgovec v Šklednju, ima na prodaj naravno romansko žveplo, pomešano s 3% bakrenega vitrijola.

GLASBENA ŠOLA.

Samo za 50 kr. na teden pouk na vijolini, glasvuru, instrumentih za orkester in pihalnih instrumentih. Povprašati je v ulici Via Chiozza št. 5. I. nadstropje.

4-3 Valentin Pressan,
učitelj

Posilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Teodor Slabanja

srebrar v Gorici, ulica Morelli št. 17. priporoča se vljudo pri visoko častiti duhovščini in napravo cerkvenih posod in orodja najnovjše oblike, kot: monstranc, kelihov itd. itd. po najnižji ceni.

Stare reči popravi, ter jih v ognji pozlati in posrebr. Na blagovoljno vprašanje radovoljno odgovarja. 29-20

Posilja blago dobro spravljeno in poštnine prosto!

Spomladansko zdravljenje.

Čaj „Tisoč cvetic“ (Millefiori).

Cisti kri. Izvrsno sredstvo, ako peče v želodcu, kakor tudi proti zabasanju in hemoroidom. En zavitek, zadosten za zdravljenje stane 50 kr. in se dobi v odlikovanej lekarni Praxmarer „Al due Mori“ Piazza Grande. 7-10

Vaše blagorodje!

Usojam si Vam priporočati svoj ogrski desertni sir (izvrsni ovčji sir s karpatskih pašnikov) v ploščah in najfinijem zavitku in v originalnih poštnih zabojih od 5 kil, v katerem je 72 komadov za 4 gld. 80 kr. a. vr., po poštnem povzetju franco po celej Avstriji.

Prosim, da se ne zamenja moj Liptauski ovčji sir s karpatskih pašnikov se sličnim dunajskim, monakovskim in manjskim pivskim sirom, kateri je iz kravjega mleka.

Z največjim spoštovanjem

Gustav Petrovický,

10-8 Miskolecz, Ogrska, kazinecky utza 18.

Suknene stvari

razasile za gotovo ili pouzetjem za jako jeftine cene i samo dobre vrsti

3.10 m. za 1 odielo samo	for. 3.30
3.10 „ „ „ „ „	4.60
3.10 „ „ „ „ „	6.50
3.10 „ „ „ „ „	12.—
3.10 „ „ „ „ „	15.—
2.10 „ „ „ „ „	6.—
2.10 „ „ „ „ „	9.—
1.00 „ darovac	for. 2.20-3.20
6.30 „ kamgarn za prati	for. 2.80

Tvornica i skladište sukna

E. Flusser u Brnu

Dominikanski trg 8.

Uzorci badava i franko.

13-20-14

Vinska stiskalnice, stiskalnice za sadni sok in sadni most

najnovjše izborne konstrukcije s trajno delujočim dvostrokim pritiskom in z regulatorjem stiskalne sile. Garantirana delujoča sila! do 20% večja, nego pri drugih stiskalnicah. Odlikovane s prvo nagrado na državnej sadnej razstavi, ki je bila meseca oktobra leta 1888 na Dunaju, o katerej priliki so te stiskalnice strokovnjaški izkusili.

SADNE IN GROZNE MLINE

10-3 izdelujejo in z Dunaja oddajajo

PH. MAYFAHRT & COMP.

Tovarne za poljedelske in vinorejske stroje, livarna za železo in kladivo na par.

Dunaj II, Frankobrod na M. in Berlin N.

Ilustrovani ceniki, prospekti in pohvalna spričevala itd. gratis in franko, ako se jih želi. Vzporedno se tudi zmožni in solidni zastopniki za primerno provizijo.

Najboljša

13-40

Brnska sukna

razpošilja po originalnih tovarniških cenah tovarna finega sukna

Sigel-Imhof v Brnu.

Za elegantno pomladno in poletno moško obleko zadosti je 1 odrezek v dolgoti 3-10 metra, to je 4 Dunajski vatli 1 odrezek iz pristne ovčje volne velja:

gld. 4.80 iz navadne	—
gld. 7.75 iz fine	—
gld. 10.50 iz jako fine	—
gld. 12.10 iz najfinejše	—

Nadalje so v največji izbiri: s avilo pretkana grebenasta sukna, blago za ogrtače, loden za lovce in turiste, peruvienne in tosking za salonske obleke, prepisana sukna za gg. uradnike, blago iz sukanca za moške in dečke, ki se sme prati, pristna piqué-gilet-blaga itd. — Za dobro blago, natančno odgovarjajočo in točno doposliljatev se jamči. Uzorci zastoj i franko.

Vaše blagorodje!

Priporočam Vam svoje sladostne Debrečinske salame in klobase kl. gl. 1.20
Paprika-slanino, zrnato „ „ —.64
Rožno papriko „ „ 1.—
Liptauski sir „ „ —.60
Borovičko „ lit. 1.—
Konjak (madžarski) „ lit. 1.80
Sok od jagod (Preiselbeeren-Compot) kil. gl. —.66
V zabojih od 5 kil s poštnim povzetjem.

Z največjim spoštovanjem

Gustav Petrovický,

10-8 Miskolecz Ogrska kazinecky utza 18. Kedor pošlje denar naprej, dobi pošiljatev franko

Ta fabrika izdeluje po jako nizkih cenah orglje za cerkve in harmonije, krasno vglazeno in solidne konstrukcije. Pogoji plačevanja so lahko prav ugodni. Kataloge in cenike dobiva se gratis. Ta zavod izdelal je v dobi 16. let blizu 300 orgelj, mej katerimi je bilo dosti prav velikih. 8-20
To dokazuje najsijajnejšo zmožnost zavoda in njega realnost.

Kraljica sesalk.

SESALKA VERMOREL

(zvana l' Eclair)

ORIGINALNA

Jedina z neprestajnim agitatorjem, bruhajočim tekočino, s prašnikom Riley-Vermorel. Popolno in trdno izdelana iz rudečega bakra, dober pomoček proti

PERONOSPORI

(strupenej rosi)

tako na nizkih trtah, kakor na visocih; jamči dobro delo in ekonomijo s tekočino za

== 50% ==

317 daril poleg dekoracij za poljedelske zasluge. NB. Tekmujemo v rabi te sesalke z vsako drugo sesalko.

CENA

originalne popolne sesalke Vermorel s pridejanimi aparati in prosto colnine 25 gld.; zavoj brezplačno. — Razprodajalcem se dovoljuje navadni rabat. — Razpošilja se le proti prej plačanej gotovini.

ENRICO PEGAN

Trieste Palazzo del Lloyd

Navod in pouk o rabi te sesalke in škropenju trt dajeta se brezplačno. 2 5

5 do 10 gld. na dan

more si vsak prislužiti brez kapitala in rizika s postavno dovoljenim prodajanjem sreček na obroke. 5-6

Ponudbe naj se pošiljajo: Bankhaus Fischer & C., Budapest Franz Josefs Quai 83.

Dežnike in solnčnike

jednostavne do najelegantnejših iz solidnega blaga, skrbno izdelane v največjej izbiri in po čudovito nizkih cenah priporoča

L. MIKUSCH

v Ljubljani

Mestni trg šte. 15

tovarna za izdelovanje dežnikov in solnčnikov.

Preobleke in poprave se dobro in po cenil izvrše.

Naročila po pošti se hitro izvrše proti povzetju.

Prodajalcem na drobno so obširni ceniki na zahtevanje na razpolago. 5-6